

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418204831
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1418204831.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: Q. K., N.. XX.X.XXXX, A. XX, A., proti žalovanej: V.. P. B., N.. X.X.XXXX, W. K. XX, A., zastúpená Q.. P. V.K., W. XX, A., o vydanie bezdôvodného obohatenia 4.500,14 eura, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 7.9.2020 č.k. 7C/43/2018-136, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi nepriznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.500,14 eura a žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 1.7.2018 domáhal od žalovanej, svojej dcéry, vrátenia výživného 4.500,14 eura uhradeného od 15.11.2016 do 1.7.2018 s odôvodnením, že Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 16.10.2017 č.k. 7C/5/2017-199 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 8.6.2018 č.k. 5Co/100/2018-249, právoplatným 2.7.2018, zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 2.2.2015 č.k. 7C/266/2014-74 tak, že od 15.11.2016 zrušuje vyživovaciu povinnosť žalobcu voči žalovanej určenú týmto uznesením.

2. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť s odôvodnením, že otec sa okrem výživného spotrebovaného na živobytie nepodieľal na žiadnych úhradách jej iných potrieb v čase jej štúdia na vysokej škole, na ktoré si jej matka brala pôžičky. Po 4.1.2017, kedy jej zistili pretrvávajúcu chorobu tetániu, z vymáhanej sumy uhrádzala náklady na zmiernenie ochorenia. Uviedla, že od 4.8.2017 je evidovaná na úrade práce a nevie sa zamestnať pre práceneschopnosť (od 28.9.2017 do 25.8.2018). Platby 230 eur mesačne považovala za vstúpenie si do svedomia otca a považovala ich za dobrovoľné príspevky, ktoré spotrebovala a preto ich nie je možné považovať za bezdôvodné obohatenie. Podaním z 26.2.2020 žiadala započítať túto pohľadávku s pohľadávkou jej matky vo výške 6.748,01 eura, ktoré uhradila za stravu, drogériu, lieky a kredity na telefón v období od 4.8.2017 do februára 2020 s tým, že rozdiel od žalobcu nepožaduje (§ 580 Občianskeho zákonníka).

3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom strán a nimi predloženými listinami. Zo súdneho spisu Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 7C/266/2014 zistil, že vyživovacia povinnosť žalobcu voči žalovanej bola stanovená uznesením Okresného súdu Bratislava II z 2.2.2015 č.k. 7C/266/2014-74 a žalobcovi bola uložená povinnosť uhrádzať žalovanej na výživu 230 eur mesačne a uhradiť jej ročné výživné od 1.10.2014 do 31.1.2015 920 eur v mesačných splátkach (schválený súdny zmier). Zo súdneho spisu Okresného súdu Bratislava IV sp.zn. 7C/5/2017 mal preukázané, že žalobca žiadal

zrušiť jeho vyživovaciu povinnosť voči plnoletej dcére z dôvodu, že žalovaná v dňoch 23.5.2016 až 26.5.2016 vykonala štátnu záverečnú skúšku, čím ukončila štúdium na M. Š. D. P. B. W. B.. P. M. A.. Z Potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava z 12.12.2016 (č.l. 60) zistil, že odporkyňa bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 13.9.2016 do 14.11.2016 (vrátane), 14.11.2016 uzatvorila s Ministerstvom vnútra SR služobnú zmluvu podľa ustanovenia § 27 zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a 15.11.2016 nastúpila do zamestnania na Krajskom riaditeľstve PZ v Bratislave. Dňa 3.7.2017 požiadala zamestnávateľa o skončenie štátnozamestnaneckého pomeru dohodou k 14.7.2017 zo zdravotných dôvodov (diagnostikovaná tetánia). Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie z 18.8.2017 zn. A. súd zistil, že žalovaná bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 4.8.2017, z potvrdenia V.. W. F. že má tetániu, z nálezu V.. Z. Ž. W.. z 15.8.2017, že jej bola stanovená diagnóza Z. XX.X S. P. Z. XX.X. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 16.10.2017 č.k. 7C/5/2017 - 199 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 8.6.2018 č.k. 5Co/100/2018-249, právoplatným dňa 2.7.2018 rozhodol tak, že zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 2.2.2015 č.k. 7C/266/2014-74 tak, že zrušil vyživovaciu povinnosť žalobcu voči žalovanej, určenú uznesením Okresného súdu Bratislava II z 2.2.2015 č.k. 7C/266/2014-74 od 15.11.2016. Zároveň mal z obsahu tohto spisu za preukázané, že žalovaná vedela, že súd zrušil vyživovaciu povinnosť žalobcu voči nej k 15.11.2016 a žalobca žiada peniaze zaslané za dobu po 15.11.2016 vrátiť. Súd bral do úvahy aj odôvodnenie rozhodnutia súdu o zrušení vyživovacej povinnosti žalobcu voči žalovanej, v ktorom popísal príznaky ochorenia a príčiny uvádzaného žalovanou a spôsoby zmierňovania jeho prejavov.

4. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa ustanovení § 43 ods. 3 písm. a) a § 62 ods. 1 Zákona o rodine, § 3, § 451 ods. 1 a ods. 2 a § 456 Občianskeho zákonníka. Vychádzal z toho, že základnou podmienkou vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je rodinnoprávny vzťah a neschopnosť dieťaťa žiť sa samostatne. V danom prípade bral do úvahy, že žalovaná ako plnoleté dieťa žalobcu je podľa odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo 16.10.2017 č.k. 7C/5/2017-199 potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 8.6.2018 č.k. 5Co/100/2018-249, právoplatným 2.7.2018, schopná sama sa žiť od 15.11.2016. V danom konaní sa žalobca domáha vrátenia výživného uhradeného od 15.11.2016 do 1.7.2018, t.j. po zániku jeho vyživovacej povinnosti voči žalovanej. Žalobca úhradou výživného žalovanej potom, čo už nemal túto povinnosť poskytoval žalovanej plnenie bez právneho dôvodu a žalovaná, ktorá toto plnenie na výživné prijímala po nadobudnutí schopnosti sama sa žiť, sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka). Žalovanej preto súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 456 Občianskeho zákonníka uložil povinnosť žalobcovi toto bezdôvodné obohatenie vydať, pričom bolo nevýznamné, či bolo výživné spotrebované alebo nie, nakoľko Zákon o rodine ochranu pred vrátením spotrebovaného výživného poskytuje iba maloletým deťom.

5. Súd pri rozhodovaní prihliadol na to, že žalovaná vedela o zrušení vyživovacej povinnosti žalovaného voči nej od 15.11.2016. Keďže žalovaná v konaní nepreukázala, že je invalidná, zdravotne ťažko postihnutá, súd pri hodnotení, či výkon práva žalobcu nie je v rozpore s dobrými mravmi vychádzal z toho, že vyživovacia povinnosť otca bola naposledy stanovená uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 7C/266/2014- 74 z 2.2.2015 na 230 eur mesačne a že po ukončení štúdia a zamestnaní sa je žalovaná ekonomicky samostatná od 15.11.2016, čo bolo základom pre zrušenie vyživovacej povinnosti žalobcu súdom. Žalovaná 12.9.2016 vykonaním štátnej záverečnej skúšky skončila štúdium na vysokej škole, následne od 13.9.2016 do 14.11.2016 bola evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzačka o zamestnanie a dňa 15.11.2016 nastúpila do zamestnania, ale 3.7.2017 požiadala zamestnávateľa o skončenie štátnozamestnaneckého pomeru dohodou ku dňu 14.7.2017 zo zdravotných dôvodov, ktoré však neboli tak závažné, že by bola uznaná invalidnou. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie 4.500,14 eura, a vzhľadom na vysoký vek žalobcu, nevyhovelo návrhu žalovanej, aby splácala dlh po 30 eurách mesačne odo dňa, keď sa zamestná.

6. K návrhu žalovanej na započítanie pohľadávky jej matky, ktorá uhrádzala jej náklady na živobytie v sume 6.748,01 eura proti žalobcom uplatnenej pohľadávke súd uviedol, že nešlo o vzájomné pohľadávky strán sporu v zmysle ustanovenia § 580 Občianskeho zákonníka a preto nebolo možné tieto pohľadávky započítať.

7. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie na základe ustanovenia § 262 ods. 1 CSP, a vzhľadom na to, že v spore úplne úspešný žalobca nežiadal náhradu trov konania, nárok na ňu mu nepriznal.

8. Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Namietala, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedla, že jej zdravotný stav jej nedovoľoval pracovať a zamestnať sa, nakoľko bola od 28.9.2017 do 25.8.2018 práceneschopná, predtým bola od 4.8.2017 evidovaná ako nezamestnaná a vzhľadom na krátku dobu vykonávania práce jej nevznikol nárok na žiadnu pomocnú štátnu dávku (nemocenské ani podpora v nezamestnanosti), ostala bez peňazí a odkázaná na rodičov. Súdu prvej inštancie vytkla, že nevzal do úvahy tieto skutočnosti a uviedla, že žalobca sa vždy správal tak, aby ako nemanželská dcéra od neho nič nedostala a aj o výživné musela žiadať na súde. Mala za to, že súd sa nezaoberal jej zdravotným stavom a tým, že v jeho dôsledku sa doposiaľ nemohla samostatne pravidelne a sústavne živiť. Podľa žalovanej je uplatňovanie práva žalobcom v tomto prípade bezprávím. Súd mal preskúmať, či jej schopnosť sama sa živiť nebola „pretrhnutá“ chorobou, ako aj to, že počas práceneschopnosti nemala žiadny príjem a ani nárok na dávku v nezamestnanosti ani sociálnu dávku.

9. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žiada napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Žalovaná bola od 15.11.2016 do 14.7.2017 zamestnaná na Ministerstve vnútra SR a nebola ani jeden deň práceneschopná, z čoho vyplýva, že jej zdravotný stav bol dobrý. Na Krajskom súde v Bratislave pracovala od 15.7.2017 do 3.8.2017, z toho bola 6 dní práceneschopná a následne rozviazala pracovný pomer dohodu. Podľa jeho názoru, ak žalovaná nebola schopná pracovať, mala sa liečiť, a využiť dočasnú práceneschopnosť až do zlepšenia jej zdravotného stavu. Mal za to, že žalovaná je od 15.11.2016 schopná sa samostatne živiť a je plne zodpovedná za svoj osud a bolo by nespravodlivé pričítať jej pasivitu, či negatívny postoj k práci na ťarchu rodičov pre menej závažné ochorenie.

10. V ďalších vzájomných vyjadrenia strany zopakovali svoje vyjadrenia v spore.

11. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 25.11.2021 (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP).

12. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil, pretože je vecne správny a nakoľko sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci podľa odvolacieho súdu vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre rozhodnutie o vydaní bezdôvodne vyplateného výživného žalobcom za obdobie, v ktorom už túto povinnosť voči žalovanej nemal. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, súd prvej inštancie v danej veci dospel k správnym skutkovým záverom, na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia § 43 ods. 3 písm. a) a § 62 ods. 1 Zákona o rodine, § 3, § 451 ods. 1 a ods. 2 a § 456 Občianskeho zákonníka, ktoré aj správne vyložil a dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu aj náležite, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP odôvodnil, pričom sa vysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán.

13. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Splnenie predpokladov pre vznik (záväzkového) právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu v konkrétne prejednávanéj veci posúdil odvolací súd na základe skutkových zistení v konaní pred súdom prvej inštancie a jeho záverov k nim. V danom prípade bolo pre právne posúdenie veci významné zistenie, že žalobca od 15.11.2016 nemal voči žalovanej vyživovaciu povinnosť, pretože rozhodnutím Okresného súdu Bratislava IV zo 16.10.2017 č.k. 7C/5/2017 - 199 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 8.6.2018 č.k. 5Co/100/2018-249, právoplatným dňa

2.7.2018, bola táto jeho vyživovacia povinnosť zrušená na základe zistenia, že žalovaná je schopná sa sama živiť. Záver súdu prvej inštancie, že žalovaná získala prijatím výživného v predmetnom období majetkový prospech a v akej výške, žalovaná v odvolaní nespochybňovala. Namietala len, že je v rozpore s dobrými mravmi neprihliadať na to, že po nadobudnutí schopnosti sama sa živiť ochorela a nemohla pracovať a zabezpečovať si prostriedky na živobytie sama, a že bolo možné požadovať od žalobcu ako otca, aby jej aj v tomto období práceneschopnosti poskytoval výživné.

15. Odvolací súd pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o vydaní bezdôvodného obohatenia získaného žalovanou plnením bez právneho dôvodu sa zaoberal aj tým, či výkon práva žalobcu v tomto prípade nie je v rozpore s dobrými mravmi. V ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je upravená zásada, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ide o všeobecné ustanovenie hmotnoprávnej povahy, ktoré umožňuje posúdiť vec súdom v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že tomu tak nie je, odoprieť právnu ochranu takto uplatňovanému právu. Toto posúdenie je teda založené na úvahe súdu, ktorá musí byť podložená vždy konkrétnymi zisteniami, dovoľujúcimi záver, že v danej veci výkon práv a povinností, ktoré už inak vyplývajú z daných právnych predpisov, zo záväzkového vzťahu alebo z inej obdobnej právnej skutočnosti, by bol v takomto rozpore, a to aj s prihliadnutím na postavenie druhej strany a so zreteľom na všetky významné konkrétne okolnosti prípadu. Toto ustanovenie za vyššie uvedených podmienok umožňuje teda zásah až do výkonu už existujúcich práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov.

16. Súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nie je možné vytknúť, že sa vecou nezaoberal aj z hľadiska možného rozporu s dobrými mravmi, ak poukázal na to, že väčšinou námietok vo vzťahu k zániku vyživovacej povinnosti sa zaoberal súd v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava IV sp. zn.. 7C/5/2017. Zdôraznil závery, ku ktorým dospel súd v tomto konaní, podľa ktorého ochorenie žalovanej spôsobuje určité obmedzenia v živote, ale neobmedzuje ju v takom rozsahu, že by nebola schopná sa sama živiť a aj na okolnosti na strane žalobcu (vek 75 rokov a rovnako ochorenie tetánia), na základe ktorých vyvodil, že žalobca si neuplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozpore s dobrými mravmi. Ani odvolací súd v okolnostiach danej veci nezistil takéto skutočnosti, ktoré by umožňovali tejto námietke žalovanej vyhovieť. Žalovaná nepreukázala, že by ňou uvádzané ochorenie bolo natoľko závažné, že by jej znemožňovalo vykonávať akúkoľvek činnosť, ktorou by si mohla zabezpečovať svoje potreby a nebyť tak odkázaná na rodičov.

17. Pretože žalovaná v odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 1 a ods. 2 CSP v spojení s ustanoveniami § 255 ods. 1 a ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi nepriznal nárok na náhradu jeho trov, pretože mu žiadne nevznikli.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).